



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta



Međuodnos klime i turizma

Dr.sc. Mira Zovko, viša savjetnica – specijalistica

Sektor za posebne oblike turizma i analitiku, inovacije i održivi razvoj, MINTS

Varaždin / 28. ožujka 2023.

SADRŽAJ

1. MEĐUODNOS TURIZMA I KLIME U KONTEKSTU UZROKA I POSLJEDICA

- Pokretači i Utjecaji turizma na klimu i klime na turizam
- Rizici turističkog poslovanja

2. MEĐUODNOS TURIZMA I KLIME U KONTEKSTU ZAHTJEVA ZELENE TRANZICIJE

- Mehanizmi i Alati za smanjenje utjecaja i rizika

1. MEĐUODNOS TURIZMA I KLIME

POKRETAČI, UZROCI I RIZICI



POKRETAČI KLIMATSKIH PROMJENA

Rast energetske potreba i emisija

Primarne energetske potrebe turizma

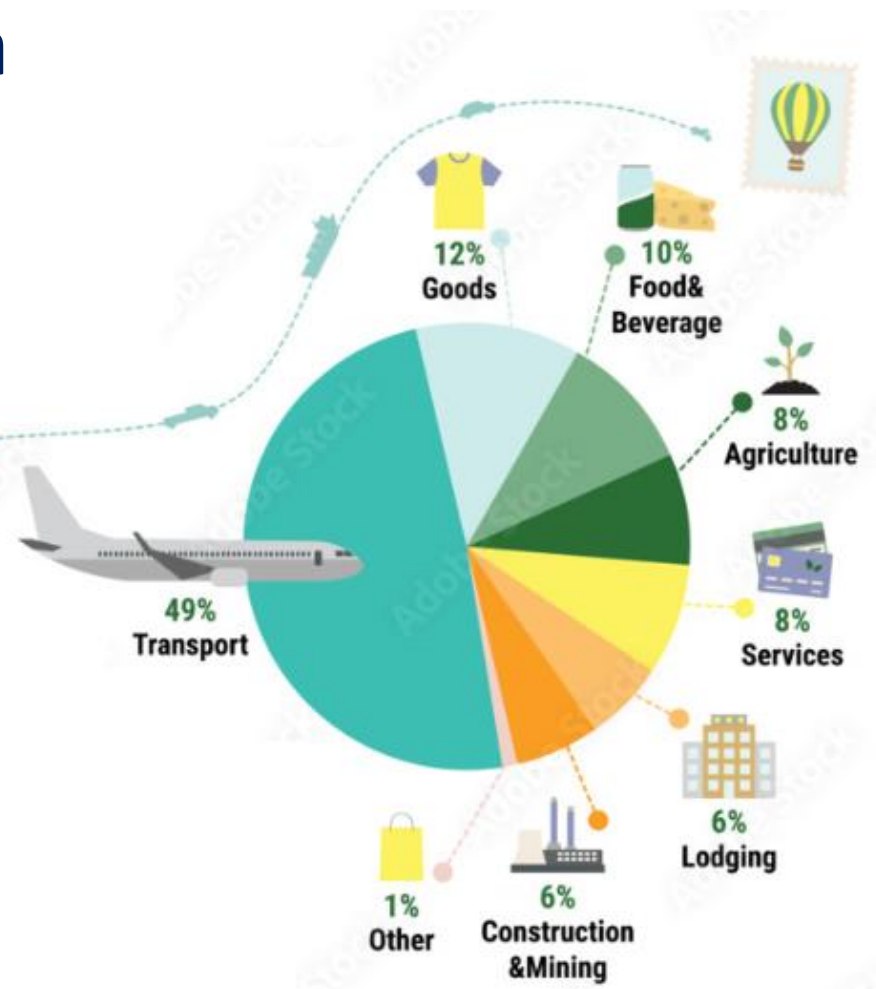
Putovanje/prijevoz



Smještaj

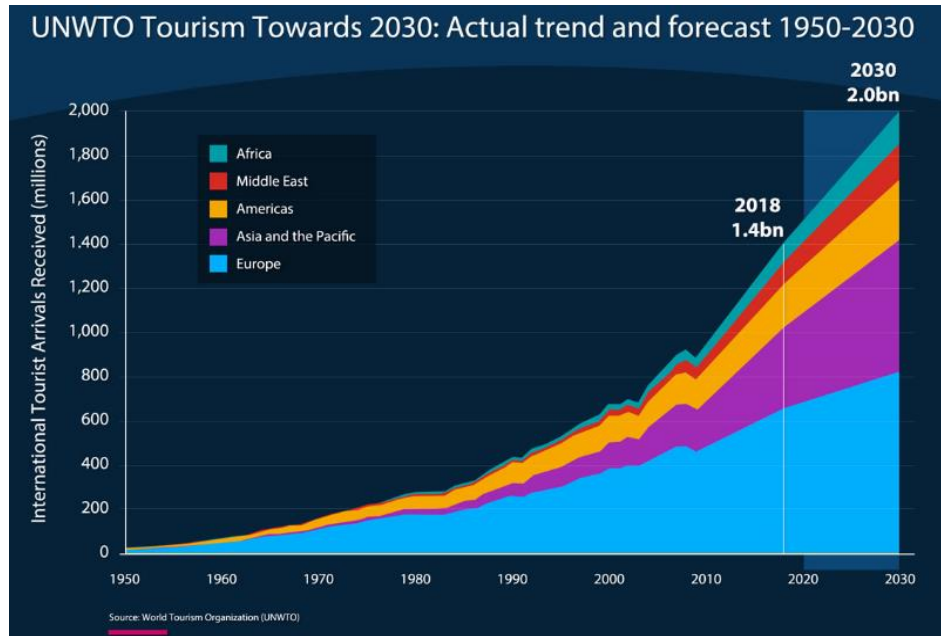


Ugostiteljstvo



Izvor : Sustainable
Travel International

ZNAČAJKE GLOBALNOG TURIZMA I KLIMATSKE POSLJEDICE

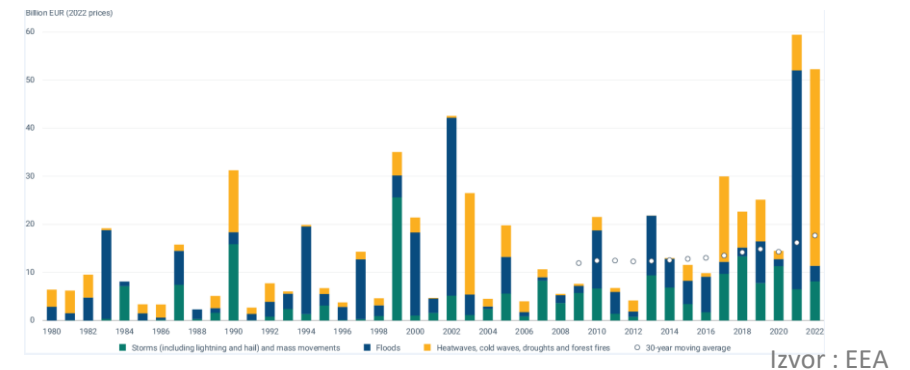


RAST TURIZAM - globalno

- 4,4% godišnja stopa rasta turističke industrije
- 25% povećanje emisija CO₂eq. 2016. - 2030.
- 170% povećanje emisija CO₂eq. do 2050.
- 5 - 10% globalnih emisija CO₂eq.

RAST EKONOMSKE ŠTETE U EU RADI PROMJENE KLIME

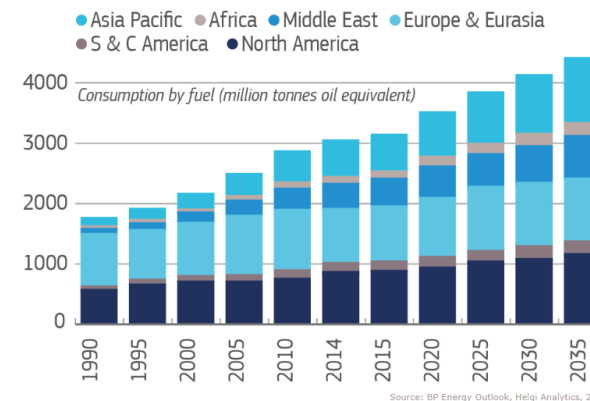
- zadnje 2 godine 52 - 60 milijardi EUR



RAST POTROŠNJE ENERGIJE – globalno

- za 1.7% godišnje

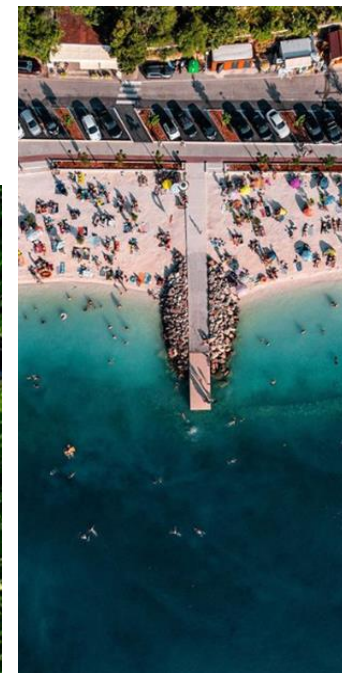
Natural gas consumption outlook by region



ZNAČAJKE HRVATSKOG TURIZMA RH

Turistička industrija RH:

- **21.000** poduzeća (uglavnom MSP) + direktno i indirektno vezanih poduzeća
- **19,5%** udio u BDP-u
- **13,3%** zaposlenih
- Apsolutni doprinos turizma gospodarstvu :
 - 2023. g. 12,7 milijardi EUR
 - 2028. g. 21,5 milijardi EUR - rast za oko **70%**
- **90% stranih / 10% domaćih gostiju**

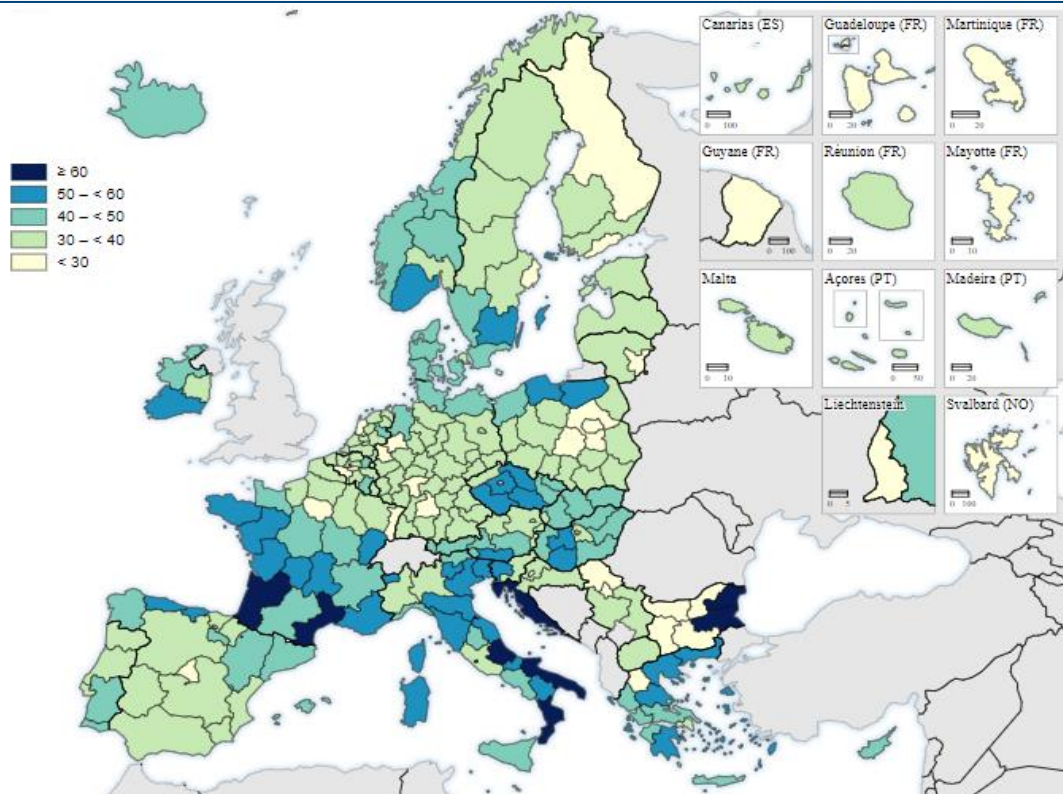


Izvori : Eurostat, OECD, MINTS, DZS, Statista

UZROCI EMISIJA

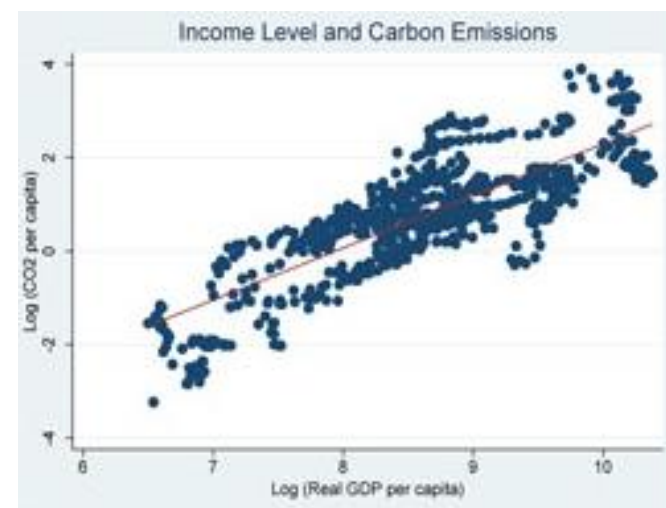
Intenzitet turizma

UDIO NOĆENJA TURISTA (%) u srpnju i kolovozu 2023. (NUTS 2)



Izvor: EUROSTAT

VEZA PRIHODA I RAZINE EMISIJA –
izostanak razdvajanja (decoupling)



Izvor : GCA; IMF; World Bank, Cevik S. 2022

UTJECAJI I RIZICI PROMJENE KLIME

Primjer Mediterana

- Značajno povećanje ekstremnih vrućina
- Smanjenje količine padalina i protoka vode u rijekama
- Povećani rizik od suša
- Povećani rizik od gubitka bioraznolikosti
- Povećani rizik od šumskih požara
- Povećana kompeticija među korisnicima vodnih resursa
- Povećana potražnja za vodom u poljoprivredi
- Smanjenje poljoprivrednih prinosa
- Povećani rizik za uzgoj stoke
- Povećanje smrtnosti uslijed toplinskih valova
- Proširenje staništa „južne“ bolesti
- Povećanje potrebe za energijom za hlađenje
- Smanjeni broj turista u glavnoj sezoni i povećanje u drugim sezonama
- Povećana pojava višestrukih klimatskih rizika
- Gotovo svi gospodarski sektori su ugroženi
- Visoka ranjivost na učinke klimatskih promjena koji dolaze izvan Europe

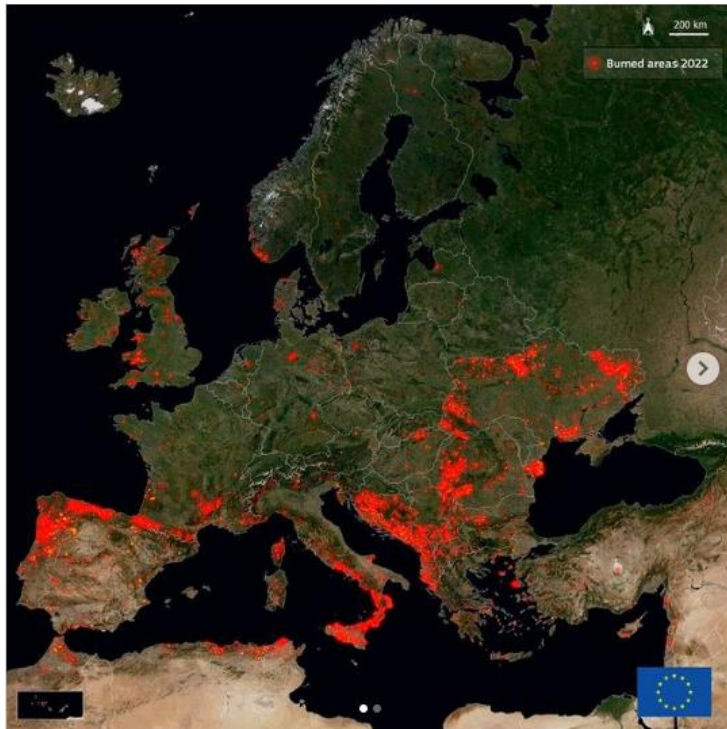
- **95%** ekonomske vrijednosti gospodarstva na Mediteranu vezano uz obalni turizam
- **17 milijardi EUR/godišnje** iz ekosustava



Izvor : Europska agencija za okoliš, <https://www.eea.europa.eu/highlights/climate-change-poses-increasingly-severe>

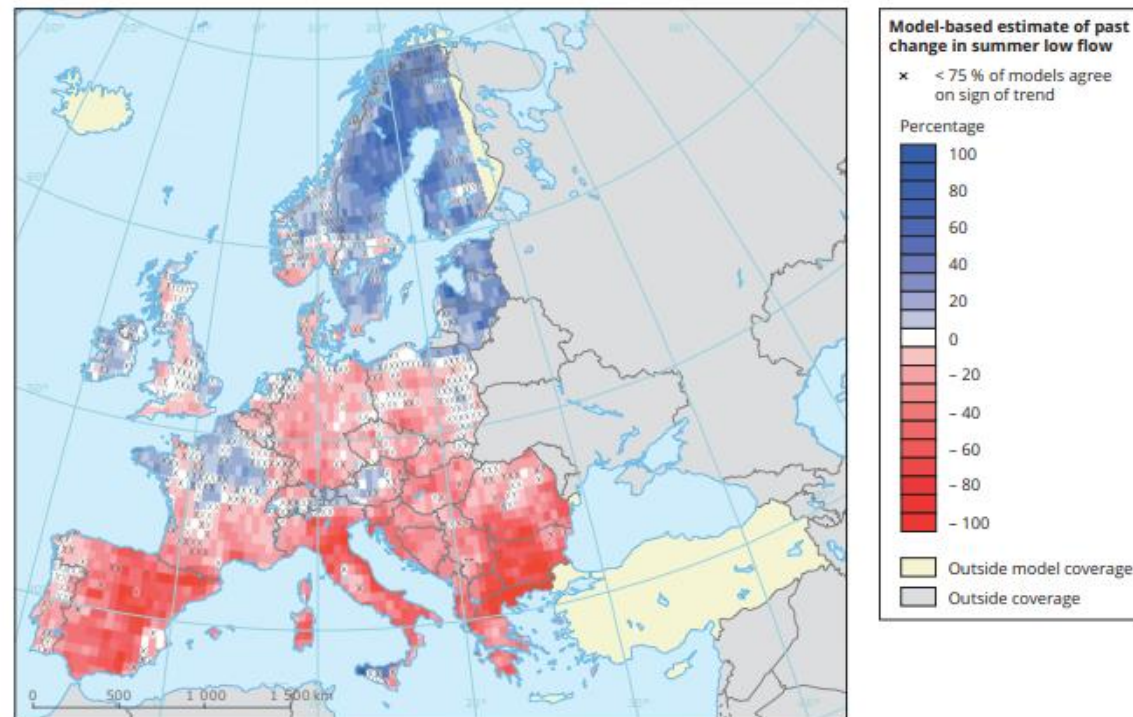
UTJECAJI I RIZICI PROMJENE KLIME na Europskom kontinentu

OPOŽARENE POVRŠINE



Izvor : Europska komisija,
Copernicus database, 2023

VODNI PROTOK u rijekama tijekom ljetnih mjeseci



Izvor : Europska agencija za okoliš,
<https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>

VEZA IZMEĐU UBLAŽAVANJA I PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA

glavne aktivnosti koje smanjuju smanjenje emisija stakleničkih plinova

PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

glavne aktivnosti za upravljanje rizicima povezanim s učincima klimatskih



NAČINI SMANJIVANJA RIZIKA

Potencijal rješenja u turizmu



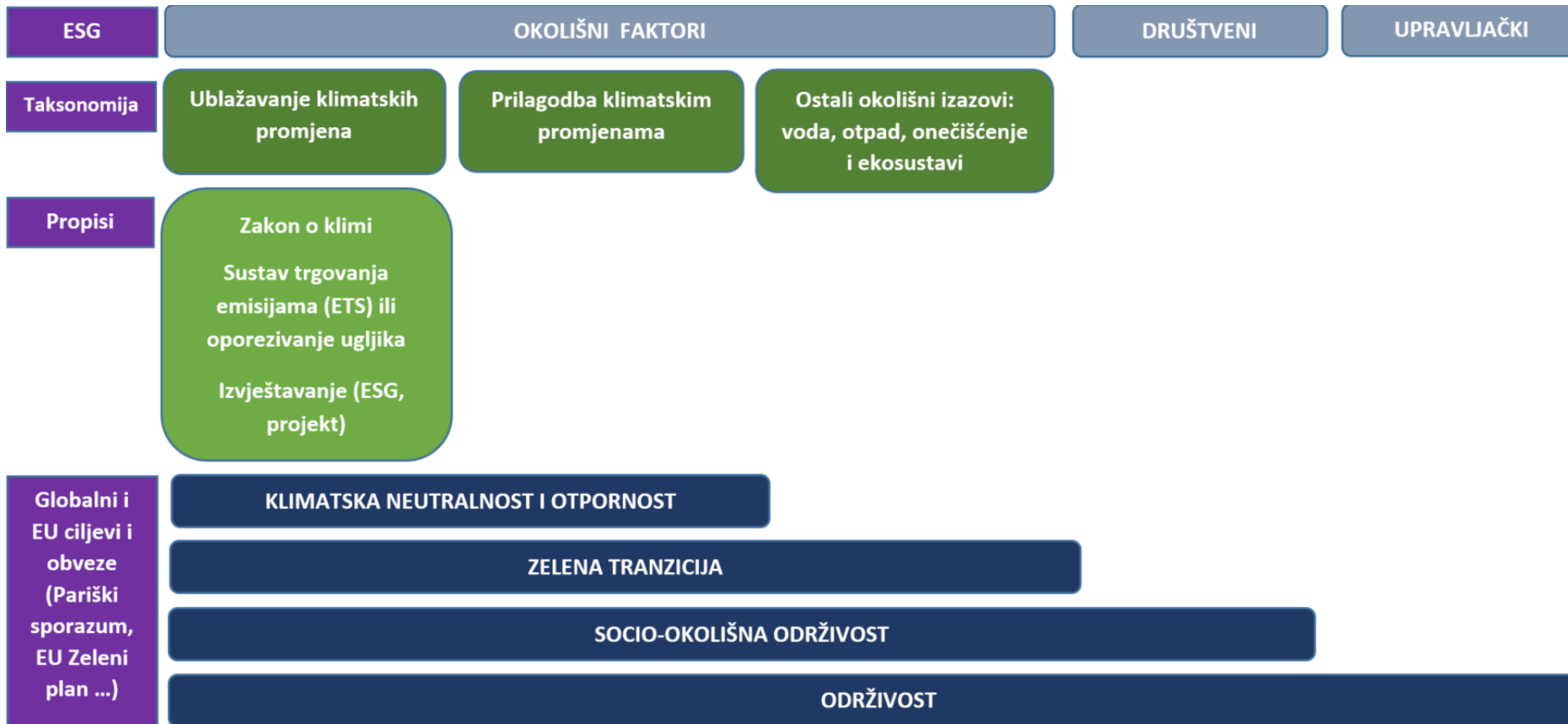
2. MEĐUODNOS TURIZMA I KLIME

ODGOVORI DRUŠTVA
(mehanizmi i alati)
U KONTEKSTU
ZAHTJEVA
ZELENE TRANZICIJE



ODGOVORI DRUŠTVA

Ključne odrednice održivog financiranja u EU



ODGOVORI DRUŠTVA

Održivo financiranje u EU

- ✓ **Tehnološka** - povećanje ENERGETSKE UČINKOVITOSTI i udjela OIE
- ✓ **Prirodna** - zelene površine i vodna tijela / ZELENA I PLAVA INFRASTRUKTURA
- ✓ **Sustavna** – strateško upravljanje okolišem i resursima, duž čitavog lanca vrijednosti

- ✓ **+ Obveze izvješćivanja**
 - čl.8 EU Taksonomije i ESG/ESRS te ESG raiting
 - nacionalno zakonodavstvo npr. ROO,PUO/OPEM
 - dobrovoljni „zeleni” sustavi/oznake
 - održivost projekta (5.g) ...

5 KORISTI ODRŽIVOSTI :

1. Smanjenje troškova poslovanja
2. Povećanje prihoda
(komparativna prednost)
3. Očuvanje okoliša i prostora kao osnovnog resursa turizma
4. Otpornost imovine na klimu
5. Održivost lokalne zajednice i zdravlja/dobrobiti

ODGOVORI DRUŠTVA

Nužnost poslovanja u okviru EU Taksonomije (1)

Uredba o EU Taksonomiji (EU) 2020/852 - klasifikacijski sustav određuje
može li se ...

- ekonomska djelatnost **smatrati okolišno održivom**
- da bi se utvrdilo u kojoj je **mjeri ulaganje okolišno održivo**.



4 uvjeta za klasifikaciju djelatnosti kao okolišno održive



Izvor: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/sustainable-finance-22-2021/hr/index.html>

ODGOVORI DRUŠTVA

Nužnost poslovanja u okviru EU Taksonomije (2)

UREDBA EU TAKSONOMIJE <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>

U Delegiranim uredbama za SVIH 6 ciljeva doneseni kriteriji tehničke provjere:

- **znatnog doprinosa** nekom od 6 ciljeva
- nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu nekom od tih okolišnih ciljeva - **DNSH**

DELEGIRANA UREDBA za Ciljeve 1 i 2 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=OJ:L_202302485

DELEGIRANA UREDBA za Ciljeve 3 do 6 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=PI_COM:C\(2023\)3851](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=PI_COM:C(2023)3851))

npr. prilog 4. Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustavâ u pružanju smještaja

EU Taxonomy Compass

<https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass>

ODGOVORI DRUŠTVA

Primjer primjene EU taksonomije: Cilj 6 - očuvanje prirode

Minimalni zahtjevi :

- PUO, OPEM
- Djelatnost u skladu sa propisima o zaštiti vrsta i staništa, neširenja invazivnih vrsta
- Rekreativni lov/ribolov izričito u Planu upravljanja

Znatan doprinos :

- očuvanju ili obnovi ekosustava
- ugovor turističke organizacije i ustanove za očuvanje prirode (% doprinosa)
- Akcijski plan za doprinos očuvanju prirode
- Sustav za održivo upravljanje lancem opskrbe i okolišem

Nenanošenje bitne štete za ostalih 5 ciljeva - DNSH:

- Cilj 1 - zgrada je u kategoriji 30% energetski najučinkovitijih zgrada (nac. /reg. ljestvica, Eprim)
- Cilj 2 - utvrđeni su značajni fizički klimatski rizici sveobuhvatnom procjenom rizika i osjetljivosti
- Cilj 3 - PUO, Okvirna direktiva o vodama, Direktiva u području politike morskog okoliša
- Cilj 4 - sprječavanje, odvajanje i recikliranje (oporaba) otpada
- Cilj 5 - ne koriste se tvari iz Priloga I. ili Priloga II. Uredbe (EU) 2019/1021 (osim nenamjernog ispuštanja u tragovima)

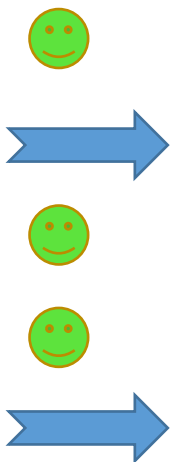
ODGOVORI DRUŠTVA

Strategija prilagodbe klimi i nadležnost MINTS-a

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)

Tablica 5-7: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru turizam: mjere vrlo visoke važnosti (01 – 04), visoke važnosti (05)

Oznaka mjere	Naziv mjere	Ključni dionici
T-01	Integriranje klimatskih promjena u strategiju razvoja turizma	Ministarstvo nadležno za turizam, ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, JLP(R)S, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, DHMZ
T-02	Osvješćivanje stručnjaka uključenih u turistički sektor o utjecaju, rizicima i mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama	Ministarstvo nadležno za turizam, HGK, HTZ, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, JUZP, javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području županija
T-03	Poticanje edukacije učenika srednjih škola i studenata o klimatskim promjenama	Ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje, HGK, HOK
T-04	Jačanje otpornosti turističke infrastrukture na različite vremenske ekstreme	Ministarstvo nadležno za turizam, ministarstvo nadležno za graditeljstvo i prostorno uređenje, ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu, JLP(R)S, DHMZ
T-05	Jačanje otpornosti lokalnih zajednica u sektoru turizma	Ministarstvo nadležno za turizam, JLP(R)S, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, DHMZ



ODGOVORI DRUŠTVA

Reforma turizma Republike Hrvatske

REFORMA ODRŽIVOG RAZVOJA TURIZMA RH u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO 2021.-2026.)

Strategija razvoja održivog turizma u Republici Hrvatskoj do 2030 (NN 2/23)

Nacionalni plan razvoja održivog turizma RH s akcijskim planom 2023 – 2027

Zakon o turizmu (2023.) i pravilnici: pokazatelji održivosti, nosivi kapacitet, planovi upravljanja destinacijom (u nacrtu)

Sustav Satelitskih računa održivog turizma u RH (projekt u tijeku)

Financijski instrumenti / NPOO javni poziv završen, evaluacija projekata u tijeku (EU Taksonomija)

Promocija, informiranje i edukacija dionika u turizmu i šire javnosti / WEB stranica, radionice, konferencije ..

Razni oblici suradnje s lokalnom, EU i međunarodnom zajednicom

ODGOVORI DRUŠTVA

Informiranje dionika



Pretražite stranice



Vijesti Održivi turizam Projekti Turizam za sve Upravljanje i edukacija Međunarodna suradnja Financiranje Dokumenti



NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI
Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma



Pokrenut portal EK o prilagodbama klimatskim promjenama

Europska komisija pokrenula je portal kako bi pomogla u prilagodbi klimatskim promjenama.
24.04.2023.



Otvoreni javni pozivi za Program LIFE centralizirani financijski instrument EU

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je Nacionalna kontakt točka za Program LIFE Europske unije u Republici Hrvatskoj. Riječ je o financijskom instrumentu namijenjenom financiranju projekata koji doprinose boljoj provedbi, ažuriranju i razvoju EU politika i zakonodavstva u područjima zaštite okoliša i prirode, klimatskih aktivnosti i prelaska na



Radionica: Jačanje otpornosti turizma na klimatske promjene - najava

Na osnovi EU i nacionalnog pravnog okvira u području jačanja otpornosti turističke javne i privatne infrastrukture na klimatske promjene, Ministarstvo turizma i sporta organizira radionicu za dionike u turizmu, potencijalne investitore i stručnjake.
Maškovića Han, 23211 Vrana, Pakoštane, 10. svibnja 2023.



Osobni izbori u borbi protiv klimatskih promjena

Izvor: <https://www.earth-changers.com/purpose/climate-change>

Katalog tipskih projekata s fokusom na zelenu i digitalnu tranziciju:

https://mint.gov.hr/UserDocsImages/NPOO/2021_1108_Katalog%20tipskih%20projekata_final.pdf

Hvala na pozornosti

Dr.sc. Mira Zovko

mira.zovko@mints.hr
mints.gov.hr

